

Malo gospodarstvo – dopolnitev industrijske proizvodnje

Industrijski način proizvodnje ne more zadovoljiti vseh potreb delovnih ljudi in občanov, zato te vmesne prostore dopolnjujejo dejavnosti malega gospodarstva – obrtne dejavnosti.

Razvojne možnosti malega gospodarstva pa niso povsod enake. V občini Ljubljana-Center se srečujemo s prostorskiimi problemi, zato je tudi predvideno, da se pri izdelavi I. faze urbanističnega programa upoštevajo nove družbene potrebe, ki se izkazujejo tudi v večjem obsegu razvoja malega gospodarstva, ki bo moralo biti enakovredno vključeno v prostorski plan občine. Prostorska omejitev pa tudi narekuje, da se razvijajo predvsem določene vrste dejavnosti – storitvene dejavnosti. Kakor so po eni strani prostorske možnosti v primerjavi z drugimi občinami majhne, pa se sprejemajo ukrepi in priporočila, ki v danih možnostih omogočajo v največji možni meri razvoj malega gospodarstva. Tako so bila dana priporočila poslovnim bankam, da za razvoj malega gospo-

darstva sprejmejo ugodnejše kreditne pogoje (obrestna mera, rok vračila) za posamezne – predvsem storitvene dejavnosti. Tudi odlok o davkih občanov je predpisoval določene olajšave za posamezne dejavnosti v primeru vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo, kar vsekakor omogoča hitrejši razvoj malega gospodarstva za določena področja.

Da bi se pospešil razvoj malega gospodarstva, so bile upoštevane tudi potrebe, ki so bile zajete v srednjeročnih programih krajevnih skupnosti, zato je bilo temu v srednjeročnem planu občine tudi posvečeno celotno poglavje. Vsako leto bo na osnovi uresničenih nalog izdelana analiza, ki bo pokazala, če potekajo uresničitve nalog v skladu z usmeritvami v srednjeročnem planu. V kolikor bi analiza pokazala, da uresničevanje ne poteka v skladu z usmeritvami v srednjeročnem planu, potem določi občinska skupščina s svojimi smernicami pospešitev začetih nalog. Planski dokumenti predvidevajo tudi vključevanje zdomcev v

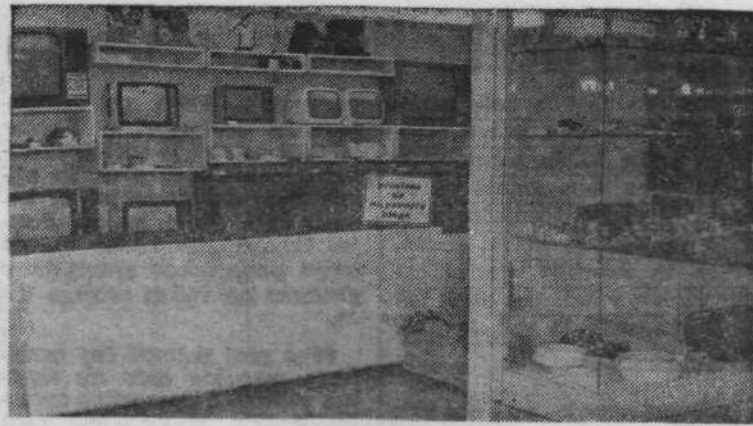
razvoj malega gospodarstva.

Novi zakon o združenem delu tudi omogoča nadaljnji razvoj malega gospodarstva, saj predvideva v 319. členu izdajo posebnega zakona o pogojih in načinu ustanovitve, konstituiranja, združevanja in prenehanja pogodbenih organizacij združenega dela (POZD). Dosedanji obrtni zakon v 40. členu določa le možnost preoblikovanja POZD v organizacijo združenega dela, drugih možnosti pa ne opredeljuje. Iz tega razloga pa nastajajo problemi pri združevanju dveh ali več pogodbenih organizacij v eno pogodbeno organizacijo združenega dela, kar bi vsekakor omogočalo večje naložbe in tudi višjo produktivnost dela in večjo kvaliteto storitev.

To tudi narekuje potrebo po najhitrejšem postopku za sprejem takšnega zakona, ki bi podrobneje urejeval odnose na tem področju razvoja malega gospodarstva. Doslej delujejo na območju občine Ljubljana-Center le tri POZD, čeprav je precej možnosti, da bi se malo gospodarstvo razvijalo v tej smeri, vendar pa ni pokazatelj, ki bi nakazali interes v tej smeri, čemur botrujejo po vsej verjetnosti nekatere nejasnosti na tem področju.

Razvoj malega gospodarstva je tudi odvisen od njegove popularizacije, zato je vsekakor utemeljeno, da je potrebno o tej vrsti dejavnosti bolj angažirano pisati in se vključevati v šole, da bi se usmerjala mladina za šolanje na poklicnih šolah. Vsekakor bi javno publiciranje v tej smeri pozitivno vplivalo na poklicno usmerjanje mladine in tudi v veliki meri omogočalo občinskemu organu za delo večjo angažiranost pri sklepanju učnih pogodb, na drugi strani pa tudi v dogovoru z delodajalci sklepanje pogodb o zaposlitvi resnično strokovno usposobljenih delavcev.

FRANCE TOMŠE

Sindikavno gibanje v Jugotehniki

Pred skoraj tridesetimi leti je bila odprta na Starem trgu v Ljubljani mala prodajalna Jugotehnike. Po petih letih obstoja se je začel kolektiv ukvarjati tudi z grosističnimi posli. »Splošni razvoj elektro proizvodnje in vloženo delo so omogočili tudi večji razmah Jugotehnike, ki danes zaposluje 645 delavcev, ki z bogatim asortimanom in z lastnim servisom oskrbuje večji del slovenskega in jugoslovanskega elektrogospodarstva, industrije in obrti z repromaterialom ter z maloprodajno mrežo zadovoljuje potrebe posameznega potrošnika,« nam je dejal Alojz Kunstel, direktor TOZD trgovina.

Tokrat nas je med drugim zanimalo, kako so se v Jugotehniki, glede na število zaposlenih in poslovanje z dislociranimi trgovinami, sindikalno organizirali. Predsednik sindikalne konference v Jugotehniki Janko Zamuda nam je dejal, da se sindikalna aktivnost odvija v treh osnovnih organizacijah in v skupinah, ki imajo relativno aktivne sindikalne poverjenike. Glede na dosedanje izkušnje pa menijo, da bodo poskušali sedanje sindikalne skupine izven Ljubljane – v Mariboru, Nišu, Novi Gorici – organizirati v osnovne organizacije. Glede na to, da te skupine delajo v drugačnih pogojih ter se ubadajo s specifičnimi problemi, jih do sedaj niso mogle najbolj učinkovito reševati v okviru osnovne organizacije, ki ima sedež v Ljubljani.

Tako bodo delavci v novem skladišču s 3000 kv. metri, ki ga bodo avgusta odprli v Nišu, gotovo imeli svoje probleme, ki

jih bodo najhitreje reševali v okviru svoje osnovne organizacije.

Drugo, čemur bodo posvetili večjo pozornost pri nadaljnjem organiziranju, je delitev osnovne organizacije TOZD trgovina na večje število manjših osnovnih organizacij. Preštevilna osnovna organizacija ne more izpolnjevati vseh nalog hitrega obveščanja in odločanja o tako pomembnih vprašanjih, kot so kadrovska politika, obravnavanje samoupravnih aktov in družbenopolitičnih dokumentov, kulturno življenje, družbena prehrana ipd.

Kar zadeva aktivnost celotnega sindikalnega članstva pa sta Martin Žibert, predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD trgovina in Ljubo Arsov, sekretar osnovne organizacije ZKS menila, da največji del nosi predsednik sindikalne konference, ki v pravem pomenu besede usklajuje in usmerja delo. M. C. D.

Center: 179 mladih na delovnih akcijah

Mladinske delovne akcije – šole tovarištva, bratstva, enotnosti, in predvsem šola samoupravljanja, so že v polnem razmahu. Dijaki in študentje ter delavci dograjujejo našo domovino in predvsem sebe. Mladinci naše občine bodo letos sodelovali na štirih akcijah. Prva grupa 39 brigadirjev te dni pridno dela na akciji »Sava 77«, skupaj z mladimi iz pobratene občine Zagreb Center. Z omenjene akcije se vrnejo 8. julija.

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Ljubljana Center pa je nosilec naslednjih akcij: »Modro oko 77« na otoku Pelješcu, kjer bo od 12. julija do 6. avgusta delalo 50 brigadirjev naše občine pri graditvi vodovoda, na zvezni akciji »Kozjansko 77« bo 45 »centrašev« skupaj s pobratnimi Bijelopoljčani delalo od 17. julija do 8. avgusta; na akciji »Sutjeska 77« v času od 6. avgusta do 1. septembra bo prav tako sodelovalo 45 mladih iz naše občine. Prve brigadne konference za omenjene akcije so bile 27. junija v Ljubljani.

DARINKA LEGAT

Ob problemski konferenci o položaju delovne žene

Svet za družbeno ekonomski in politični položaj žensk pri OK SZDL Ljubljana-Center je v ponedeljek, 27. junija, pripravil problemsko konferenco o položaju žensk ter o aktualnih vprašanjih, ki se zastavljajo ženskam in družbi glede na množično vključevanje žensk v družbeno in politično ter proizvodno delo. Vprašanja so seveda zastavili z namenom, da bi poiskali odgovore in rešitve ali pa vsaj ugotovitve, ki so odraz današnje stopnje razvoja, vendar z namenom, da bi vprašanja položaja žensk postala sestavni del družbeno ekonomskega položaja delavca in vseh delovnih ljudi.

Med prebivalci v občini Center je 56,3 odstotka žensk. Od vseh

zaposlenih pa jih je kar 55,6 odstotka. Razmeroma visoko udeležbo žensk ugotavljajo v samoupravnih in družbenopolitičnih organih ter samoupravnih interesnih skupnostih, medtem ko je zelo malo žensk vključenih v organe za ljudski odpor in družbeno samozasaito.

Kljub temu, da ženskam socialistična zakonodaja zagotavlja pravno, družbeno in osebno enakopravnost, je kar precej faktorjev, ki zavirajo dejansko realizacijo tega. Naj omenimo samo najbolj odločilne: varstvo in vzgoja otrok, organizacija družbene prehrane, skrb za stare, bolne in onemogle (za ilustracijo le ugotovitev iz analize, ki kaže, da je zaradi bolezn

dnevni delež odsotnosti žensk z delovnega mesta nižji kot pri moških. Poveča pa se zaradi nege bolnih članov družine, porodniškega dopusta), storitvene dejavnosti, tradicionalna miselnost, da naj ženska podpira tri vogale svoje hiše (doma), težave zaradi starega neustreznega stanovanja brez osnovnih higienskih prostorov.

Diskusija pa žal ni pokazala, kakšen je položaj delovne ženske v organizacijah združenega dela na tem območju. Zaradi tega, kakor tudi zato, ker je težnja socialistične družbe doseči svobodo za ustvarjalno delo ter omogočiti porabo prostega časa za najrazličnejše dejavnosti, ki nas bodo sprostile in obogatile in v katerem bomo lahko brez skrbi za vsakodnevne potrebe s svojo družino preživljale prijetne trenutke, so delegatke in delegati ob koncu sklenili, da bodo v septembru pripravili tudi konkreten akcijski program, s katerim naj bi odpravili omenjene pomanjkljivosti.

Neva Sedar

da seže evidentiranje z ozirom na pogoje, ki smo jih zagotovili z ustanavljanjem terenskih organizacij SZDL, zborov stanovalcev, hišnih svetov, v te sredine, kjer naj zajame vse, ki vsak dan z delom dokazujejo, da bodo lahko jutri nosilci različnih funkcij.

V razpravi so sodelovali Milan Gaspari, ki je seznanil delegate z naporji pri oblikovanju novih osnutkov statutih krajevnih skupnosti, občine in mesta Ljubljane, o katerih bo javna razprava potekala jeseni. Miha Prihoda je posredoval izkušnje iz delovanja delegacij v krajevni skupnosti Ajdovščina in opozoril, da so bili predlogi delegacij premalo upoštevani v končno sprejetih odločitvah, delegati v samoupravnih

interesnih skupnostih pa so največkrat samo potrjevali predloge, ki so jih pred njimi sprejele že skupščine drugih občin. Jože Janež iz krajevnih skupnosti Poljane je najprej ugotovil, da njihovi delegaciji že uresničujeta naloge, ki so opredeljene v samoupravnih aktih, istočasno pa opozoril, da se nekateri delegati brez tehtnih vzrokov ne udeležujejo sej, nadalje na izredno vlogo družbenopolitičnih organizacij pri uspešnem delovanju delegatov in delegacij in na nujnost širše družbene aktivnosti delegatov. Jože Šager je menil, da je pri nadaljnjem uveljavljanju svobodne menjave dela na temelju resnične solidarnosti in vzajemnosti možno v Ljubljani boljše organizirati delovanje sa-

moupravnih interesnih skupnosti, pa vseeno ustavno, delegatsko ustrežnejše, učinkovitejše, ceneje in kar je najpomembnejše z večjimi možnostmi neposrednega odločanja delavcev in občanov. Rado Bohinc je ugotovil, da se je delegatski sistem uveljavil, opozoril je na nekatera vprašanja iz delovanja konference delegacij, na nujnost večje osveščenosti delegatov pred odločitvami ter na vlogo družbenopolitičnih organizacij pri tem. Ivo Bernard je menil, da je evidentiranje delavcev in občanov za bodoče nosilce funkcij, ustvarjanje pogojev za neposredni stik delegatov z bazo in spremljanje delovanja delegatov izredno pomembna družbenopolitična naloga. Karel Destovnik je opozo-

ril na izkušnje iz dosedanjega delovanja družbenopolitičnega zbora skupščine občine in na nujnost stalne povezave delegatov s celotno aktivnostjo Socialistične zveze kot fronte organiziranih socialističnih sil. Jernej Pikel je bil mnenja, da bi vsako omenjeno vprašanje iz delovanja delegatskega sistema zahtevalo posebno in temeljito obravnavo. Zofka Klemen je opozorila na sestav konference delegacij in na položaj delovnih skupnosti družbenopolitičnih organizacij v njej, kot tudi na možnosti učinkovitejšega delovanja skupine delegatov v skupščini mesta Ljubljana. Vili Sušnik je kot predstavnik občinskega sindikalnega sveta poročal o ugotovitvah iz ocen delovanja delegatskega

sistema v delovnih organizacijah, opozoril na odgovornost družbenopolitičnih dejavnikov v občini za boljše delovanje družbenopolitičnega zbora in na dejstvo, da obstaja zelo majhna možnost za vpliv na delovanje skupine delegatov v skupščini mesta Ljubljane in republiški skupščini.

V nadaljevanju seje so delegati občinske konference SZDL sprejeli poročilo o poteku javne razprave o predlogu samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti o osnovah plana za obdobje do 1980, poročilo občinske konference SZDL in njenih organov med 3. in 6. sejo in poročilo o zaključnem računu občinske konference SZDL za leto 1976. J. Š.